

בש"פ 1843/24 - עבד אלרחמאן גאזי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1843/24

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

המבקש: עבד אלרחמאן גאזי

נגד

המשיב: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת-נוף הגליל מיום 3.3.2024 בעמ"י 447-03-24, שניתנה על ידי כב' השופטת א' אבו-אסעד

בשם המבקש: עו"ד לידאווי ויסאם

החלטה

1. לפניי בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בנף הגליל-נצרת מיום 3.3.2024 (כב' השופטת א' אבו-אסעד) בעמ"י 447-03-24, ובקשה לעיכוב ביצוע החלטה זו. במסגרת ההחלטה, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המבקש, עד ליום 6.3.2024.

2. המבקש נחשד בביצוע עבירות של החזקה ונשיאת נשק באופן בלתי חוקי, ביצוע עסקה בלתי חוקית בנשק, ואף ביצוע ירי בנשק שנרכש באופן בלתי חוקי. ביום 25.2.2024 הורה בית משפט השלום בנצרת-נוף הגליל על מעצרו של המבקש לצרכי חקירה, לפי סעיף 13 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996. ביום 27.2.2024, ובהסכמת הצדדים, האריך בית משפט השלום את מעצרו של המבקש עד ליום 1.3.2024 בשעה 9:00.

בית המשפט ציין כי התרשם כי החשד הסביר לביצוע העבירות המיוחסות למבקש התחזק, וכי קיימות עילות מעצר של מסוכנות ושל שיבוש הליכי חקירה. במסגרת החלטתו, קבע בית משפט השלום כי "עד לאותו מועד היחידה החוקרת תסיים את החקירה, ותתייצב לדיון עם בקשה לשחרור או הצהרת תובע".

ברם, כפי שניתן להבין מהבקשה, בבוקר יום 1.3.2024 עד השעה 11:20, לא הוגשה לבית המשפט כל בקשה להארכת מעצר המלווה בהצהרת תובע, והמבקש לא הובא בפניו של בית המשפט. על כן, וחרף התנגדות בא-כוח המשיבה, בית המשפט השלום הורה על שחרורו של המבקש, וקבע כי:

"השעה 11:20 בקשה להארכת מעצר לא הונחה בפניי, החשוד לא נמצא בהיכל, ולדבריה חוקר הואבדרן וארבל של עומסטרם הואעלה. עודהוסיף החוקר כי בניגוד להחלטת בית המשפט מיום 27.02.24 לאתוגשהיום בעניינה הצרה תובעו נדרשות השלמות חקירה נוספות.

לאור כלהאמור, משנמצאה עצור במעצר לא חוקי ואורה על שחרורו המידי."

בקשת המשיבה לעיכוב ביצוע החלטת בית משפט השלום נדחתה.

3. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי. בעררה ביקשה המשיבה לספק הסברים לכך שבקשה להארכת מעצרו של המבקש לא הובאה בזמן בפני בית המשפט, וטענה כי אף על פי כן יש לאפשר לרשויות החקירה להשלים את פעולות החקירה הנדרשות, שכן המבקש חשוד בעבירות חמורות ביותר. בא-כוח המבקש לעומת זאת עמד על כך שהחלטת בית משפט השלום בדיון יסודה - ולא היה מקום לאפשר את המשך המעצר באופן בלתי חוקי. בא-כוח המבקש הדגיש את אינטרס ההסתמכות של עציר ששחרר, והוסיף וטען כי אף לגופו של עניין כי אין עילת מעצר חוקית בעניינו של המבקש.

4. בית המשפט המחוזי קיבל את ערר המשיבה. בית המשפט המחוזי הדגיש את חשיבות ההקפדה על הוראות החוק בכל שאלה הנוגעת במעצרו של חשוד. יחד עם זאת, נפסק כי אין מקום לשקול את העובדה שהמבקש היה במעצר בלתי חוקי במשך זמן מה כשיקול מכריע - אלא מדובר בשיקול אחד במכלול השיקולים שהיה על בית משפט השלום להביא בחשבון בהחלטתו. נקבע כי גם במקרים בהם בית המשפט סבור כי העצור היה נתון במעצר לא חוקי, מוטל על בית המשפט לדון בבקשת המעצר המובאת בפניו לגופה. בית משפט השלום הורה על שחרורו של המבקש ממעצר, מבלי שעיין בתיק החקירה בעניינו ומבלי שבקשת המעצר הונחה לנגד עיניו; ומשכך, שגה בית משפט השלום בכך שנתן משקל מכריע לכך שהמבקש היה במעצר בלתי חוקי.

בית המשפט המחוזי הדגיש את חומרת העבירות בהן חשוד המבקש, וקבע כי יש עילה להארכת מעצרו לצרכי חקירה, וזאת מאחר שיש תשתית ראייתית לכאורית שיש בה משום חשד סביר הקושר את החשוד לעבירות המיוחסות לו, וכן מתעורר חשש לשיבוש הליכי חקירה. עוד קבע בית המשפט כי יש לקבל את הערר חרף העובדה שלא הוגשה הצהרת תובע יחד עם בקשת המעצר, בניגוד להסכמות שהושגו בין הצדדים בדיון ביום 27.2.2024. זאת, מאחר שנוכח ההתפתחויות שחלו בחקירת המבקש, לא די בסטייה זו מהסכמות הצדדים כדי להכריע את העניין לטובת המבקש.

על יסוד כל האמור, ובהינתן העובדה שהמבקש היה מצוי במעצר בלתי חוקי, קבע בית המשפט המחוזי כי יש להאריך את מעצרו של המבקש עד ליום 6.3.2024. לבקשת המבקש, עיכב בית המשפט המחוזי את ביצוע החלטתו עד ליום 4.3.2024, בשעה 16:00.

5. המבקש מבקש להשיג על החלטה זו, ומכאן הבקשה שלפניי. לטענת המבקש, טעה בית המשפט המחוזי בכך שלא נתן מענה להתנהלות החמורה של המשטרה, עת שהחזיקה את המבקש במעצר בלתי חוקי, ובכך פגעה בזכויותיו באופן חמור. עוד נטען כי היה מקום ליתן משקל רב יותר להסכמות הצדדים לפיהן כל בקשת מעצר נוספת תובא יחד עם הצהרת תובע - דבר שלא נעשה. המבקש מדגיש את אינטרס ההסתמכות שלו, ואת הקושי הטמון בצו המורה על השבת אדם למעצר לאחר שכבר שוחרר מהמעצר.

דין והכרעה

6. לאחר עיון בבקשה על נספחיה ובהחלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

7. הלכה היא כי בקשת רשות לערור תבחן לפי אמת מידה מצמצמת, ולפיה תנתן רשות לערור רק במקרים חריגים כאשר מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מכלל עניינם הפרטי של הצדדים, או כשמתקיים חשש ניכר לעיוות דין (בש"פ 894/24 קרסנופיורוב נ' מדינת ישראל (4.2.2024)); בש"פ 595/24 דיאב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (23.1.2024)). בקשה זו אינה נופלת בגדרי חריגים אלה.

תחילה ייאמר כי אמנם מחדלים של רשויות האכיפה המביאים לכך שחירותו של אדם ניטלת שלא על פי חוק - נושאים בחובם חומרה רבה. בכל הנוגע למעצרו של אדם יש להקפיד בקלה כבחמורה, והדברים ידועים. יחד עם זאת, הלכה מושרשת היא שהעובדה שאדם שהה במעצר בלתי חוקי אינה מבטלת כליל את סמכותו של בית המשפט לדון לגופו של עניין בשאלת מעצרו ולהכריע בה. על בית המשפט לקחת בחשבון את זכויותיו של העצור מכאן ואת האינטרס הציבורי מכאן, ועל יסוד מכלול השיקולים להכריע בשאלת המעצר (בש"פ 3718/22 אזולאי נ' מדינת ישראל (1.6.2022)). ועל כך נאמר כי "אין מתקנים עוול בעוול. אין להעניש את הציבור או לסכן את בטחונו אך ורק בשל תקלה שנפלה, ויש לבחון את עוצמת הפגם על רקע כלל השיקולים הצריכים לעניין" (בש"פ 127/10 פיניאן נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (19.1.2010)).

במקרה הנוכחי אינני סבורה כי נסיבות העניין מצדיקות מתן רשות ערעור ב-"גלגול שלישי". כך, מבחינת השאלה המשפטית, מהדברים עולה כי בית המשפט המחוזי התייחס לצורך לאזן בין מכלול השיקולים, לרבות היותו של המבקש במעצר בלתי חוקי. כך גם אינני מוצאת כי החלטת בית המשפט המחוזי מעלה חשש לכך שייגרם למבקש עיוות דין.

8. סוף דבר: הבקשה למתן רשות ערר נדחית.

ניתנה היום, כ"ד באדר א התשפ"ד (4.3.2024).

שופטת
